

N:o 157.

Af Herr S. A. Hedlund: Angående beviljande af ett förslagsanslag till Statistiska Centralbyrån i och för insamlande och bearbetande af uppgifter rörande den för ecklesiastika ändamål anslogna egendom.

Till följd af en föregående Riksdags framställning öfverlemnades af Kongl. Maj:t till den sednaste Riksdagen en framställning rörande ungefärliga värdet af Statsverkets egendom. I sammanhang med frågan om försvarsverkets ombildning har uppskattning egt rum af den till indelta arméen hörande egendom. Dessa uppgifter äro särdeles viktiga; men de böra, enligt mitt förmenande, kompletteras förmedelst en sammanfattad uppgift på den ecklesiastika egendomen i landet, under hvilken jag anser äfven den, som tillhör universiteterna och andra undervisningsanstalter, böra inbegripas.

En närmare kännedom om kyrkans egendom sammanhänger på det närmaste med kännedomen af de ecklesiastika embetenas och tjänsternas inkomster, och lärer väl tillfället att inhemta såväl det ena som det andra nu vara gynnsamt, då de pågående lönerogleringarne för presterskapet äro beroende af inhemtandet utaf en mängd uppgifter på detta område, hvilkas sammanfattande och rationela bearbetning skulle lemna till resultat det hufvudsakliga af hvad här åsyftas.

Detta arbete, nemligen insamlandet och bearbetningen af ifrågavarande uppgifter, tillhör naturligen den Statistiska Byrån, hvars nitiske och kunskapsrike chef samt outtröttlige tjänstemän förstätt att med små tillgångar grundlägga en official statistik för vårt land af oskattbart värde. Det lärer dock väl blifva omöjligt för detta embetsverk att åtaga sig ett ytterligare arbete af den beskaffenhet, hvarom här är fråga, derest det icke kan därför öka sina krafter, och får jag alltså vördsam samt föreslå:

att Riksdagen ville till Statistiska Centralbyråns förfogande ställa ett förslagsanslag, mot särskild redovisningsskyldighet, för dåvarande år af 1,000 R:dr och för nästa år af 2,000 R:dr, med uppdrag till detta embetsverk, att så noggrant och fullständigt som möjligt insamla och till sammandrag bearbeta uppgifter rörande den ecklesiastika egendomen i landet, deri inbegripen universiteternas och andra offentliga läroverks, äfvensom rörande

de inkomster, som tillfalla de ecklesiastika tjänsterna i riket, för att sedermera derom afgifva berättelse, vare sig såsom ett nytt bidrag till Sveriges officiella statistik, eller såsom särskild framställning.

Stockholm den 27 Januari 1869.

S. A. Hedlund.

N:o 158.

Af Herr Z. Grape: Angående förhöjning af anslaget till folkskolelärares aflöning.

Enligt 4 § 6 mom. af Kongl. Stadgan angående folkundervisningen i riket ega de församlingar, hvilka till följd af fattigdom icke kunna till erforderligt belopp bekosta aflöning åt sina folkskolelärare, att, i den mån tillgångarne medgifva, erhålla understöd af dertill anslagna statsmedel. För detta ändamål har vid flera föregående riksdagar beviljats en summa af 20,000 Riksdaler om året. I den mån folkskoleväsendet utvecklats och nya folkskolor tillkommit, har dock denna summa måst fördelas på allt flera och flera behöfvande församlingar, hvilka sålunda sjelfva få tillskjuta allt högre och högre belopp, oaktadt deras förmögenhetsvilkor äro lika inskränkta som förut, om ej mera, och de, i förhållande till folkmängden, för sitt skolväsen oftast få vidkännas drygare omkostnader, än folkrikare och i ekonomiskt hänseende bättre lottade församlingar. Då det för bibehållande af förtroendet för skolan tillika är af vigt, att lönebidragen till läraren från kommunernas sida, såvidt möjligt är, utgå med bestämda belopp, så att nya årliga tillskott må kunna undvikas, får jag vördsamt föreslå:

att anslaget till understöd åt sådana församlingar, hvilka ej förmå till erforderligt belopp bekosta sina folkskolelärares aflöning, för nästkommande år 1870 höjes från 20,000 till 30,000 Riksdaler.

Trenne Kongl. Bref, som utvisa att förenämnda statsbidrag år 1868 utgått till 430, 1867 till 417 och under statsregleringsperioden 1864—1866 till 336 medellösa församlingar, åtfölja motionen.

Stockholm den 26 Januari 1869.

Z. Grape.